

[Gert Petersen.]

vide, at der blev mulighed — det blev der sagt af hr. Poul Schlüter — for kommunerne til at dirigere udviklingen på jordområdet, og det var i og for sig også præentionen, det var det, man ville opnå, da man startede.

Hvilke metoder skal man så anvende? Ja, man har fået frigørelsesafgiften, hvor der under visse omstændigheder er en købetvang for kommunerne. Her kan man nok spørge: hvad er det for en mulighed, man har for at dirigere, hvis man bliver tvunget til noget, hvis man bliver tvunget til at overtage jord, jord, som man måske ikke er synderlig interesseret i? Der er tilbudspligten, som jeg skal komme tilbage til om et øjeblik. Og så fik vi at vide af hr. Poul Schlüter, at der var også ekspropriation. Jeg må indrømme, at da spidsede jeg ører og tænkte: så, nu sker der noget; men det gjorde der ikke, for hr. Poul Schlüter fortsatte: „i hvert fald til offentlige formål.“ Det ved vi jo godt, det har der været hele tiden, det er der ikke noget nyt i. Vi ved også, at det måske løser nogle problemer i denne forbindelse. Det er sket, at de planlæggende myndigheder ligesom har drevet en grundejer væk, det har jeg hørt om eksempler på, men det er jo ikke nogen særlig god fremgangsmåde, og det er ikke nogen særlig ønskværdig fremgangsmåde, og den er heller ikke særlig anvendelig. Vi er igen i den situation, at vi mangler ekspropriationsretten til boligformål og ikke bare har den til offentlige formål.

Hr. Poul Schlüter sagde, at man kan næsten altid blive enig, og hvis man ikke kan blive enig, ja, så er det, at man kan benytte disse andre metoder. Ja men så lad os dog se lidt nærmere på dem igen. Kan man benytte ekspropriation til offentlige formål, hvis kommunen og grundejerne ikke kan blive enige? Det gælder kun i ganske særlige tilfælde, så skal det være en helt ekstraordinær situation. Kan man benytte frigørelsesafgiftens købetvang? Naturligvis kan man ikke det, for kommunen er ikke selv herre over, hvornår den skal benyttes.

Tilbage er altså tilbudspligten, men her løber vi ind i hr. Poul Schlüters næste konstatering; han vil ikke være med til, at det offentlige skal rodes ind i alt fremtidigt salg af parcelhusgrunde, af alt fremtidigt salg

af ejendomme, og det ville være tilfældet, hvis man fulgte de forslag, som er stillet af oppositionen; hvis man gør det, så ville det være at skyde spurve med kanoner. Vi har den stik modsatte opfattelse. Hvis kommunerne virkelig skal opnå mulighed for — og jeg tror, jeg citerer hr. Poul Schlüter rigtigt, når jeg siger — „at dirigere udviklingen på jordområdet“, så er det nødvendigt, at kommunerne har en mulighed for at komme ind i de flest mulige handler. I mange tilfælde vil kommunerne naturligvis sige: det interesserer ikke os, hvad skulle vi med den jord? Men i andre tilfælde vil kommunen være meget stærkt interesseret, og derfor er det vigtigt, at hele feltet er så bredt og så åbent som muligt, hvor kommunen kan komme ind. Derfor er det, vi siger: med den fortolkning, som her er givet af § 1, styrker det ikke kommunernes muligheder væsentligt. De får ikke den frihed til virkelig at styre udviklingen på jordområdet, som man kunne ønske, og som jordlovene prætereder at de får, og som hr. Poul Schlüter egentlig startede med at tale om, dette at man skulle kunne dirigere udviklingen på jordområdet.

Hr. Ib Thyregod siger, at det, oppositionen foreslår, faktisk er et kommunalt udstykningsmonopol. Jeg har i går — og jeg skal lade være med at gentage alt det, jeg sagde i går — beskæftiget mig en hel del med monopoler på jordmarkedet. Det er jo ikke kommunale monopoler på jordmarkedet, vi lider under. Det er tværtimod private monopoler. De steder, hvor kommunerne ved en fremsynet opkøbspolitik måske har skabt noget, der ligner et monopol — der nævnes i almindelighed visse købstæder i Jylland — dér har denne situation jo ikke ført til en stigning i grundpriserne, men tværtimod ført til, at grundpriserne er blevet holdt nede, altså at de private monopoler er blevet generet af det. Det er jo det, som skulle være meningen med sådanne jordlove, at kommunerne kommer i en situation — man kan kalde det monopol, man kan kalde det, hvad man vil for min skyld — hvor de kan være prisførende, hvor de kan bestemme, dominere prisudviklingen. Det forudsætter ikke, at kommunerne skal eje al jord. Jeg tror, at kyndige folk er i stand til at opstille beregninger over, hvor stor en procentdel af jorden det er nødven-